

Komentarz do prac

Zdrowie publiczne jest działalnością teoretyczną i praktyczną podejmowaną w celu zapobiegania chorobom, wydłużania życia i poprawy jego jakości w skali populacyjnej. Niegdyś pracę tę wykonywali lekarze, ale działalność ta była rozproszona i pozbawiona organizacji. Na początku XX w. rozpoczął się okres strukturyzacji i konsolidacji zdrowia publicznego, a także rozwoju nowego zawodu – specjalisty w dziedzinie zdrowia publicznego. Z czasem doszło do wyraźnego podziału zadań między medycynę (tzw. naprawczą) i zdrowie publiczne. Jednak już w latach 70. XX w. na skutek licznych uwarunkowań uznano, że zakresy działań obu dziedzin stają się coraz bardziej zbieżne i niezbędne jest ich współdziałanie oraz komunikowanie się. W efekcie zaczęto podejmować próby integracji dziedzin i zawodów.

Obecnie na świecie powszechnie podnoszona jest kwestia poprawy kształcenia lekarzy w dziedzinie zdrowia publicznego, w tym na temat zasad funkcjonowania systemu zdrowotnego. Każdy lekarz w swojej codziennej praktyce wykonuje czynności bezpośrednio związane z instrumentarium zdrowia publicznego, np. poprzez edukowanie pacjenta, diagnozowanie przy uwzględnieniu wykonywanej przez pacjenta pracy zawodowej, przeprowadzenie kwalifikacyjnego badania lekarskiego do szczepienia ochronnego, zapobieganie zakażeniom związanym z opieką zdrowotną, zgłoszenie podejrzenia zachorowania na chorobę zakaźną czy wystawianie karty zgonu.

Niniejszy numer „Postępów Nauk Medycznych” został przygotowany przez pracowników Szkoły Zdrowia Publicznego CMKP. Zaprezentowanie całego zakresu zainteresowań i działań zdrowia publicznego nie jest możliwe, toteż przedstawione prace dotyczą pięciu obszarów tematycznych:

1. Podłoże systemowe: stan kadrowy lekarzy i lekarzy dentyków oraz pielęgniarek w Polsce, finansowanie zadań w dziedzinie zdrowia publicznego, znaczenie obowiązkowych kursów w dziedzinie zdrowia publicznego (4 prace oryginalne).
2. Potrzeby społeczne i zdrowotne: sytuacja zdrowotna i demograficzna ludności Polski (2 prace poglądowe).
3. Zasady działania zdrowia publicznego: funkcje zdrowia publicznego, regulacje prawne w UE i wybranych krajach, polska ustawa o zdrowiu publicznym (5 prac poglądowych).
4. Czynniki ryzyka chorób: prawidłowe żywienie w zapobieganiu otyłości (1 praca poglądowa).
5. Metody działania: szczepienia ochronne oraz promocja zdrowia (2 prace poglądowe).

dr hab. med. Dorota Cianciara